

REDACTORA Cristina Mongay FOTOGRAFIES Jordi V. Pou i Museu d'Art Jaume Morera

El 2023 promet ser un any clau per a la història del Museu d'Art Jaume Morera de Lleida i, de retruc, per la capital de Ponent.

Després de 105 anys d'història i tot un periple, el Museu d'Art de Lleida estrenarà la seva seu definitiva. La nova ubicació promet ser molt més que això, i anirà acompanyada per una transformació de 180° en la dinàmica de l'equipament.

La missió amb què va nàixer el Museu d'Art Jaume Morera —ser “una institució popular que influís notablement en la conducta del nostre poble”—, finalment tindrà l'oportunitat de complir-se. I és que una de les seves fites, a partir d'ara, serà esdevenir un focus cultural actiu, tota una font de coneixement i debat per a la ciutadania, i agent dinamitzador del territori, d'acord amb el que s'espera dels museus del segle XXI.

Des de Carlos de Haes a Leandre Cristòfol, passant pel mateix Jaume Morera, Xavier Gosé, Baldomer Gili i Roig, Miquel Viladrich, Antoni Garcia i Lamolla, Enric Crous, Albert Coma Estadella, Joaquim Ureña o Àngel Jové són alguns dels artistes que es podran redescobrir entre les seves sales. També dones principals presents en la seva col·lecció, com ara Adela Ginés, Rosa Siré, Núria Llimona, Marina Núñez, Antònia Aguiló, Eulàlia Valldosera i Kaoru Katayama.

Per fi, el Morera podrà desplegar les ales i oferir tot el seu potencial a les terres lleidatanes i a la resta de Catalunya, ampliant el seu ventall conceptual d'equipament d'art modern i abraçar la contemporaneïtat passant pel diàleg

L'ANTIGA AUDIÈNCIA PROVINCIAL

L'escenari que antigament va acollir l'Audiència de Lleida, ara desenvoluparà les funcions de museu principal de l'art lleidatà amb més de 3.500 metres quadrats d'instal·lació museogràfica.

Una intervenció arquitectònica que té per objectiu reconfigurar l'edifici i dotar-lo d'una nova singularitat.

Aquest colossal projecte també planteja una museografia flexible, modular i plenament accessible, nous elements identificadors del Museu.

A més, el nou Morera no oblidarà la petjada històrica dels nous espais on habitarà, ja que les prospeccions arqueològiques realitzades en aquest terreny han tret a la llum noves restes d'adoberies medievals.

>> El Mercat de Sant Lluís, l'Antic Hospital de Santa Maria, el Convent del Roser i el Casino Principal, les seues antigues del Morera

amb un ampli ventall de llenguatges artístics que van de la pintura a l'escultura, passant pel dibuix, l'estampació, la fotografia, la performance, les instal·lacions, el cartellisme i el net.art.

L'edifici

L'edifici del nou Museu d'Art Morera comptarà amb una entrada principal on acollir el visitant, i un espai immersiu que el convidarà a descobrir la història del projecte. Val a dir que les tecnologies jugaran un paper molt destacat en aquest acompanyament a les persones visitants.

La important col·lecció del museu —que compta amb més de 5.000 peces—, es podrà visualitzar en tres plantes, i en una quarta hi haurà les oficines i una sala de reserva visitable, que obrirà les portes per donar a conèixer com es tracten i com es conserven les peces artístiques a l'interior de les pinacoteques. Complementant l'activitat de les sales d'exposicions, també hi haurà un auditori que acollirà conferències, presentacions, projeccions audiovisuals i debats; i una sala educativa amb tot l'equipament necessari per compartir els sabers amb els infants.

A més, es preveu que el nou Museu Morera també aculli exposicions temporals, atansant una perspectiva més àmplia de la cultura actual; i que incorpori discursos museogràfics que vagin més enllà dels eixos cronològics, oferint visions més transversals. Les obres del nou museu les està executant l'UTE formada per Arnó, Sorigué i Romero Polo.

Fragment de 'Flors i fruits lleidatans' (1884), obra de Jaume Morera. Fons del Museu d'Art Jaume Morera.

Fragment de 'Cartell de Festa Major' (1912), obra de Xavier Gosé. Fons del Museu d'Art Jaume Morera.

Un cop finalitzades, es preveu la implementació de la museografia i el trasllat de les col·leccions. El pressupost del projecte supera els sis milions d'euros i compta amb la complicitat i el finançament de l'Ajuntament de Lleida, la Diputació de Lleida, la Generalitat de Catalunya, el Ministeri de Foment (a través de l'1,5% Cultural) i de la Unió Europea (a través dels Fons Feder).

Fragment de 'Sense títol' (1977), obra de Rosa Siré. Fons del Museu d'Art Jaume Morera.

El nou Morera

Tal com ens ha avançat en Jesús Navarro, el director d'aquest equipament, aquest “no és un simple un trasllat ni un canvi d'escenografia, sinó que estem davant de l'obertura d'un nou museu. Es tracta d'un moment molt important per a un museu centenari com el nostre, ja que ens podem replantejar des de 0 el seu paper com a museu del segle XXI.”

El nou Museu d'Art Jaume Morera vol convertir-se en un equipament inclusiu de referència per a la ciutadania, un pol d'activitat cultural per a tota la ciutat i el conjunt del territori. “Fins ara, gairebé només havíem actuat com a museu d'art modern, però a partir d'ara també podrem tractar els nous problemes d'art i la seva relació amb la societat actual”, apunta Navarro.

Aquesta nova seu permetrà, al Museu Morera i al seu equip humà, desplegar les funcions tradicionals del museu de manera digna i obrir un seguit d'espais amb serveis associats dirigits a gent. “Ens interessa reposicionar-nos com a museu d'art modern i també contemporani, des de punt de vista local i nacional. Per això, generarem nous relats des de col·lecció

pròpia i dissenyarem un conjunt d'activitats que apropin a tothom el museu, més enllà d'una elit concreta. El Museu Morera està pensat pel gaudi de tothom" detalla Navarro.

Parlar de museus i museografia en ple segle XXI convida a posar damunt de la taula, tant sí com no, la relació de l'equipament amb les noves tecnologies, i a abandonar les maneres d'explicar i compartir el patrimoni artístic purament tradicionals. "Per a nosaltres, i més pels museus d'art modern i d'art contemporani, és important que la tecnologia prengui un paper important i es converteixi en medidora amb els diferents visitants. També, donat el fet que a la mateixa col·lecció comptem amb peces d'art digital, les quals plantegen noves maneres de vincular el creador i els diferents públics", assegura.

Seguirem amb atenció tot el que es cou —i es courà— en aquest equipament clau per ser conscients de la nostra història, la nostra cultura i la nostra identitat.

La plataforma comprèn 524 municipis de menys de 2.000 habitants, assolint gairebé el 90% dels nuclis rurals de Catalunya

REDACTORA Marta Argilés FOTOGRAFIA Josep Anton Pérez

Segons l'estudi *Nous índexs de relleu generacional al món rural* d'Ignasi Aldomà i Josep Ramon Mòdol de la Universitat de Lleida, Ponent està vivint una situació crítica de despoblament rural en molts dels seus municipis. Ara, iniciatives com el grup d'Eines de Repoblament Rural, format el 23 de juny de l'any passat, porten al capdavant de l'administració aquesta problemàtica i s'entreguen als nuclis rurals de menys de 2.000 habitants per tal d'assolir una autonomia legislativa i adaptada a les capacitats d'aquests.

En Jaume Gilabert, alcalde de Montgai i coordinador de la plataforma, esmenta dos dels objectius clars amb els quals fila la plataforma. Un d'ells rau a aplicar l'Estatut dels Municipis Rurals —redactat per la mateixa—, que ha de poder funcionar com una llei per emparar els municipis rurals de les lleis que es declaren sense tenir-los en compte, ja sigui des d'Europa, l'Estat o la Generalitat, i així facilitar als ajuntaments rurals i al ciutadà mateix una administració tècnica més factible i adaptada a les seves capacitats. D'altra banda, el grup també pretén centrar al debat polític català la realitat d'aquests petits nuclis de menys de 2.000 habitants que conviuen amb la ruralitat i el despoblament.

Gilabert assenyala algunes de les causes que fomenten el despoblament en aquestes zones, com la rigidesa en la llei urbanística actual o la falta de llocs de treball en

les zones rurals: "Des del Parlament de Catalunya no es té en compte als municipis rurals a l'hora de decretar una llei, sinó que es prioritza i generalitza la legislatura de les grans ciutats", esmenta el responsable. Tanmateix, parla sobre els avantatges i els atractius que té viure en aquestes petites localitzacions, com la connectivitat amb la natura, la proximitat amb la gent, la qualitat de vida, la convivència i la tranquil·litat, entre altres.

Així, Eines de Repoblament Rural no para de pedalar per aconseguir pal·liar els efectes del despoblament rural i enfortir la legislatura dels municipis de menys de 2.000 habitants. Actualment, està treballant amb el Departament de Treball per dotar els joves que acaben la formació professional i universitària de llocs de treball on poder desenvolupar les seves aptituds, sense haver d'abandonar els seus pobles. A més, destaca la tasca que ha fet amb la introducció de guarderies a les escoles rurals, ja que ha aconseguit reactivar el teixit social de les poblacions i el Departament d'Educació ha donat llum verda a reobrir escoles que estaven tancades.

La plataforma considera que és important l'existència d'un grup de pressió que aproximi la problemàtica del despoblament rural a la Generalitat de Catalunya i al Parlament català, avançant amb un objectiu fix per acabar amb el despoblament de les zones rurals.

FORMA.
ESPAIS D'ART
CONTEMPORANI
BALAGUER

De l'1 al 16 d'octubre
Consulta tota la programació a forma.cat

Logos: sornocultura Balaguer, Museu de la Noguera, Institut de Cultura, Departament de Cultura, PLANTA